

Protocol sociale veiligheid en pesten

Wilhelminaschool

.....voor de beste basis!

Inhoud

	Inhoud	1
<hr/>		
	Inleiding	2
	Doel van het pestprotocol Uitgangspunten	
<hr/>		
Hoofdstuk 1	Wat is pesten ?	3
	Pesten gedefinieerd Vormen van pesten	
<hr/>		
Hoofdstuk 2	Preventie	5
<hr/>		
Hoofdstuk 3	Signalering, erkenning en stellingname	6
<hr/>		
Hoofdstuk 4	Aanpak van pestgedrag	7
	Stappenplan Consequenties	
<hr/>		
Hoofdstuk 5	Begeleiding van de betrokken leerlingen	9
	Begeleiding van de gepeste leerling Begeleiding van de pester Begeleiding van de zwijgende middengroep Adviezen aan alle ouders Adviezen aan ouders van de gepeste leerling Adviezen aan de ouder van de pester	
	Ondertekening	11

Inleiding

Doel van het protocol

We willen een school zijn waarin alle kinderen zich prettig en veilig voelen en zich op een positieve manier kunnen ontwikkelen. We proberen een pedagogisch klimaat te scheppen waarin dit optimaal mogelijk is. Onderdeel van dit pedagogisch klimaat is dat we proberen te voorkomen dat kinderen elkaar pesten. Toch kan het gebeuren dat op de Wilhelminaschool pesten voorkomt. In dit protocol leggen we vast hoe we pestgedrag benaderen. Wat we doen om pesten te voorkomen, hoe we pesten signaleren en hoe we handelen als pesten toch voorkomt. We willen zo een helder beleid voeren t.a.v. pesten waar alle betrokkenen op kunnen terugvallen.

Uitgangspunten

Het pestprotocol is gebaseerd op een aantal uitgangspunten. Deze zijn:

- Pesten wordt door alle betrokkenen, medewerkers van de school, externe medewerkers, ouders en kinderen, onderkend als een probleem.
- Alle betrokkenen spannen zich gezamenlijk in om pestgedrag te voorkomen.
- Leerkrachten, medewerkers en ouders zijn alert op pestgedrag en proberen dit tijdig te signaleren.
- Als pesten voorkomt, nemen leerkrachten, medewerkers en ouders, duidelijk stelling tegen dit gedrag en ondernemen actie.
- Als het pestgedrag voorkomt, volgt de school de procedure zoals beschreven in dit pestprotocol.
- Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert, dan is inschakeling van een vertrouwenspersoon nodig. De contactpersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren. Op de Wilhelminaschool is Mirjam Vermaat de contactpersoon.

Wat is pesten?

Definitie: Pesten is systematisch geweld (psychisch, fysiek, seksueel), van een leerling of een groep leerlingen ten opzichte van één of meer andere leerlingen, die niet (meer) in staat is/ zijn zichzelf te verdedigen.

Vormen van pesten:

- Altijd een bijnaam, nooit de eigen naam noemen
- Zogenaamd leuke opmerkingen maken over een ander
- Het gebruiken van afkeurende blikken en gebaren.
- Een ander opzettelijk beledigen
- Een ander voortdurend ergens de schuld van geven
- Opmerkingen maken over kleding
- Briefjes doorgeven
- Isoleren of negeren
- Imiteren
- Kleineren
- Bedreigen en/of chanteren
- Schelden of schreeuwen tegen een ander
- Voor schut zetten of vernederen
- Hinderlijk achtervolgen naar school of naar huis
- Uitsluiten bij spelen, partijtjes, klassen rondgaan e.d.
- Bezittingen afpakken en/of vernielen
- Fysiek geweld, als schoppen, slaan, spugen
- Schelden of bedreigen via email, sms of social media.
- Virussen versturen naar de computer van een ander
- Hacken van de computer
- Ongevraagd foto's van de ander op een website plaatsen

Het verschil tussen plagen en pesten.

plagen		pesten	
1.	Gebeurt spontaan	1.	Gebeurt met opzet: de pestkop weet vooraf wie hij of zij zal pesten en op welke manier.
2.	Heeft geen kwade bijbedoeling	2.	Wil iemand bewust kwetsen of kleineren.
3.	Duurt niet lang, gebeurt niet vaak.	3.	Kan lang blijven duren, gebeurt meer dan eens en regelmatig. Houdt niet vanzelf op.
4.	Speelt zich af tussen gelijken.	4.	De strijd is ongelijk, de pestkop heeft altijd de bovenhand. De pestkop voelt zich machtig, als het slachtoffer zich machteloos voelt.
5.	Is meestal te verdragen of zelfs plezierig, maar kan ook kwetsen.	5.	De pestkop heeft geen positieve bedoeling, wil pijn doen, vernielen of kwetsen.
6.	Is meestal 1 tegen 1.	6.	Meestal een groep tegenover 1 slachtoffer.
7.	De rollen liggen niet vast.	7.	Heeft een vaste structuur. De pestkoppen zijn meestal dezelfde en de slachtoffers ook. Als de slachtoffers wegvallen, kan de pestkop wel op zoek gaan naar een ander slachtoffer.
8.	De eventuele pijn is draaglijk.	8.	Als er niet op tijd iets aan wordt gedaan, kunnen lichamelijke en geestelijke gevolgen ingrijpend zijn en lang nawerken.
9.	De vriendschap wordt hervat.	9.	Het is niet makkelijk om na het pesten een goede relatie op te bouwen.
10.	Het kind blijft lid van de groep.	10.	Het gepeste kind is geïsoleerd, voelt zich eenzaam en voelt dat hij of zij niet meer bij de groep hoort.
11.	De sfeer in de groep blijft goed.	11.	Geeft een dreigend onveilig gevoel in de groep. Iedereen is angstig, omdat ze bang zijn de volgende te zijn die gepest zal worden.

Preventie:

Op de Wilhelminaschool creëren we een pedagogisch klimaat waarin kinderen zich veilig voelen, waarin verschillen tussen kinderen geaccepteerd en gewaardeerd worden en waarin kinderen leren op een positieve manier met elkaar om te gaan.

We gebruiken verschillende manieren om dit te bereiken:

- Als school stellen we hoge eisen aan de pedagogische kwaliteiten van de leerkrachten. Zij moeten in staat zijn om vanuit werkelijke interesse relaties aan te gaan met kinderen die betekenisvol zijn.
- Het voorbeeldgedrag van de leerkracht en van de ouders is van groot belang. De leerkracht heeft een positieve houding ten opzichte van de verschillen tussen kinderen en leert de kinderen dat ruzies niet met geweld worden opgelost, maar worden uitgesproken. Agressief gedrag wordt ook van leerkrachten en ouders niet geaccepteerd.
- De school hanteert schoolregels.
- In de klas worden klassenregels gehanteerd (zie onder).
- Onderwerpen als veiligheid, omgaan met elkaar, rollen in een groep, aanpak van ruzies komen aan de orde in kringgesprekken of binnen een thema.
- Kinderen zitten in groepjes of werken samen in de hoeken.
- In de klas worden werkvormen gehanteerd waarin kinderen gestimuleerd worden om samen te spelen en te werken.

Regels die in alle klassen gelden:

- Doe niets bij een ander kind, wat je zelf ook niet prettig zou vinden.
- Kom niet aan een ander, als de ander dat niet wil.
- We noemen elkaar bij de voornaam en gebruiken geen bijnamen.
- Als je kwaad bent, ga je niet schoppen, slaan, krabben of bijten.
- Probeer eerst samen te praten, ga anders naar de meester of juf. Na het uitpraten kunnen we ook weer vergeten en vergeven.
- Vertel de meester of juf wanneer jijzelf of iemand anders gepest wordt, dat is geen klikken maar helpen.
- Blijft de pester doorgaan, dan aan de juf of meester vertellen.
- Als je wordt gepest, praat er thuis dan over, je moet het niet geheimhouden.
- We spreken positief over elkaar en doen niet mee aan roddelen of uitlachen.
- We luisteren naar elkaar.
- We gaan zorgvuldig om met de spullen van een ander.
- Iemand niet op het uiterlijk beoordelen.
- Opwachten buiten school of achternazitten om te pesten is niet toegestaan.
- Nieuwe kinderen willen we goed ontvangen en opvangen. Ze zijn ook welkom op onze school.

In iedere groep worden aan het begin van het schooljaar deze groepsafspraken en regels vastgesteld. Deze afspraken hangen duidelijk zichtbaar in de klas.

Signalering, erkenning en stellingname

Signalering

De kinderen worden gestimuleerd naar de leerkracht of de contactpersoon toe te gaan als er sprake is van pesten (bij zichzelf of anderen). De leerkrachten zijn echter ook zelf alert op signalen van pesten in de klas. Signalen die er op kunnen wijzen dat een kind gepest wordt, zijn:

- Vaak alleen staan of bij de leerkracht gaan staan in de pauze.
- Vaak alleen met jongere kinderen spelen
- Vaak op het nippertje op school komen
- Vaak spullen kwijt zijn
- Overdreven aanpassen aan andere kinderen
- Snel boos, prikkelbaar of verdrietig zijn.

Ook ouders kunnen signalen van pesten herkennen:

- Niet naar school willen of aangeven ziek te zijn.
- Niet buiten willen spelen
- Bepaalde kleding niet aan willen naar school
- Niet uitgenodigd worden op partijtjes of voor spelen bij klasgenoten.

In de school staat een doos/ brievenbus waarin kinderen, eventueel anoniem, kunnen melden dat ze gepest worden of zien dat een ander kind gepest wordt. Deze doos/ brievenbus wordt regelmatig geopend door de vertrouwenspersoon. De vertrouwenspersoon onderzoekt de melding en onderneemt zelf actie of bespreekt wat er gebeuren moet met leerkrachten en of directie.

Erkenning en stellingname

Wanneer een leerkracht signaleert dat een kind gepest wordt of wanneer een kind dit zelf aangeeft, is het belangrijk, dat het kind serieus genomen wordt en dat het pestgedrag wordt erkend als probleem. De leerkracht neemt altijd duidelijk stelling tegen het pestgedrag. De leerkracht biedt hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester. Ook ouders die signaleren dat hun kind gepest wordt, moeten hun kind serieus nemen. Het is belangrijk dat zij direct met de leerkracht, de vertrouwenspersoon of de schoolleiding gaan praten over het pesten, dan kan er snel actie ondernomen worden tegen het pestgedrag.

Aanpak van pestgedrag

Stappenplan

Wanneer kinderen ruzie hebben of als er gepest wordt, volgen we het volgende stappenplan:

Stap 1:

Kinderen maken het aan elkaar duidelijk als ze iets niet leuk vinden wat een ander kind doet. Ze proberen er eerst zelf samen uit te komen.

Stap 2:

Op het moment dat de kinderen er niet zelf uitkomen (één het onderspit delft of de zondebok wordt), leggen zij het probleem voor aan de leerkracht.

Stap 3:

De leerkracht brengt beide partijen bij elkaar voor een verhelderingsgesprek en probeert samen met hen het probleem op te lossen en (nieuwe) afspraken te maken. De leerkracht neemt altijd duidelijk stelling tegen pesten.

Stap 4:

Wanneer het pesten tussen dezelfde kinderen zich herhaalt, treden de fases van consequenties in werking.

De leerkracht biedt altijd hulp aan het gepeste kind en begeleidt de pester, indien nodig in overleg met de ouders en deskundigen.

Consequenties

Als het stappenplan geen positief resultaat oplevert, worden er consequenties aan het pestgedrag verbonden. Deze zijn opgebouwd in 5 fasen opbouwend in zwaarte naarmate het pestgedrag langer aanhoudt en/of ernstiger is.

Fase 1

- Eén of meerdere pauzes binnen blijven
- Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn
- Een schriftelijke opdracht, zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn/ haar rol in het pestprobleem.
- Door gesprek: Met als doel bewustwording wat het pesten betekent voor de gepeste leerling en voor de groep.
- Afspraken maken met de pester over gedragsveranderingen. De naleving van de afspraken wordt iedere week besproken (voor een bepaalde periode).
- De leerkracht vult een formulier incidentenregistratie in, waarin het probleem en de genomen maatregelen beschreven wordt.

Fase 2

- Als voorgaande acties niet het gewenste resultaat hebben, dan volgt er een gesprek met directeur, leerkracht en ouders van de pester. Het probleem en de eerder genomen maatregelen worden met de ouders besproken. De medewerking van de ouders wordt nadrukkelijk gevraagd om een eind aan het probleem te maken.

- De leerkracht vult het formulier incidentenregistratie in en maakt, samen met de directeur, een verslag van het gesprek met de ouders. De school heeft al het mogelijke gedaan om een eind te maken aan het pestprobleem.

Fase 3a

- Bij aanhoudend pestgedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld (School Maatschappelijk Werk, WSNS of Schoolarts van de GGD).

Fase 3b

- De pester wordt tijdelijk in een andere groep binnen de school geplaatst. Ook (tijdelijk) plaatsing op een andere school behoort tot de mogelijkheden (in overleg met het bestuur).

Fase 4

- Wanneer een kind al deze fasen heeft doorlopen, zonder het beoogde resultaat en/of de veiligheid van andere kinderen is in het geding, dan kan de leerling (in overleg met het bestuur) geschorst of verwijderd worden. (Voor verdere informatie hierover zie de paragraaf “toelaten, schorsen en verwijderen” in de schoolgids).

Meer informatie over het tegengaan van pesten is te vinden op:

www.pestweb.nl

www.primamethode.nl

www.pestenopschool.com

www.minocw.nl/documenten/Burgerschapenintegratie.pdf

www.actief-burgerschap.nl/actburg.html

www.minocw.nl/actueel/nieuwsbrief/artikel/18/Actief-burgerschap-en-socialeintegratie.html

www.minocw.nl/documenten/27850a.pdf

Begeleiding van de betrokken leerlingen

Adviezen voor de leerkracht

Begeleiding van de gepeste leerling

- Luister naar het kind en neem het probleem serieus.
- Laat merken dat je achter het kind staat en pesten veroordeelt.
- Nagaan hoe het kind zelf reageert, wat doet hij/zij voor, tijdens en na het pesten
- Huilen of boos worden is vaak een reactie die een pester wil uitlokken. Help het kind inzien dat hij/zij ook op een andere manier kan reageren.
- Zoek samen met het kind naar een reactie en oefen die
- Ga na welke andere oplossingen het kind wil en werk samen met het kind aan deze oplossingen.
- Benadruk de sterke kanten van het kind
- Ga het kind niet overbeschermen, hiermee plaats je het kind in een uitzonderingspositie, wat het pesten negatief kan beïnvloeden.
- Praat met de ouders van het kind.
- Zorg indien nodig voor professionele hulp.

Begeleiding van de pester

- Laat merken dat je het pestgedrag van het kind afwijst, niet het kind zelf
- Praat met het kind over zijn/haar rol in het pesten (baas willen zijn, jaloezie Laten ,verveling, buiten gesloten voelen)
- Laten inzien wat het effect van zijn/haar gedrag is voor de gepeste.
- Maak samen met het kind afspraken om het gedrag te veranderen en help het kind zich aan deze afspraken te houden.
- Help het kind op een positieve manier relaties met andere te onderhouden.
- Beloon goed gedrag.
- Praat met de ouders van de pester om een eventuele oorzaak van het pesten te achterhalen en de aanpak school en thuis op elkaar af te stemmen.
- Zorg zo nodig dat het kind professionele hulp krijgt.

Begeleiding van de zwijgende middengroep

De meeste kinderen zijn niet direct betrokken bij het pesten in de actieve rol van de pester. Sommige kinderen houden zich afzijdig, merken niet dat er gepest wordt of willen het niet merken. Kenmerkend voor deze groep kinderen is vaak dat ze bang zijn zelf slachtoffer te worden van deze pesterijen.

Er zijn ook kinderen die incidenteel meedoen met het pesten. Deze kinderen zijn ook bang slachtoffer te worden, hopen hierdoor aan populariteit te winnen bij de pester(s) of proberen zo vriendschap te winnen of te behouden.

De kinderen in deze middengroep zijn over het algemeen kinderen die erg gevoelig zijn voor de groepsnorm. Het is dan ook van groot belang dat de groepsnorm is dat je niet meedoet aan pestgedrag en dat je pesten meldt bij de leerkracht. De leerkracht kan deze norm ondersteunen en zo de middengroep mobiliseren tegen pesten.

Adviezen aan ouders

Alle ouders

- Stimuleer uw kind op een goede manier met andere kinderen om te gaan.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem goed gedrag van uw kind.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.

Ouders van de gepeste leerling

- Houd de communicatie met uw kind open, blijf in gesprek.
- Neem uw kind serieus en sta achter hem/haar.
- Verhoog het zelfrespect van uw kind door positieve stimulering.
- Bespreek het probleem met de groepsleerkracht en indien nodig met de IB-er, vertrouwenspersoon of directie.
- Houd een logboek bij van de pestincidenten zodat de school precies weet wat het probleem is.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de pester

- Neem het probleem serieus.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat zijn/haar gedrag met anderen doet.
- Besteed (extra) aandacht aan uw kind, zodat u weet waar hij/zij mee bezig is.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de maatregel van school staat.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.

Ondertekening

De schoolleiding, medezeggenschapsraad, oudercommissie, de vertrouwenspersoon en het team van de Wilhelminaschool onderschrijven de doelstelling en procedure zoals vastgelegd in dit pestprotocol.

De verschillende geledingen hebben het protocol ondertekend, het ondertekende origineel is ter inzage bij de schoolleiding.

